

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

هفتمین کنفرانس آموزش شیمی ایران

۲۲ تا ۲۴ شهریور ۱۳۹۰ - زنجان

بررسی و آسیب شناسی عدم رغبت استفاده از محیط آزمایشگاه و انجام فعالیت های آزمایشگاهی در بین دبیران -
مطالعه ی موردی بین دبیران ناحیه ۱ شهرستان ارومیه و دانش آموزان دبیرستان استعدادهای درخشان ناحیه ۱
شهرستان ارومیه

علی شهریوی^{۱*}، علی حسن زاده^۲
۱- دانشجوی کارشناسی ارشد شیمی دانشگاه ارومیه
(ali_shahravi_ch@yahoo.com)
۲- دانشیار گروه شیمی، دانشکده علوم، دانشگاه ارومیه
(ali.hassanzadeh@gmail.com)

چکیده:

اهمیت و جایگاه آزمایشگاه و کار آزمایشگاهی همراه با تدریس در دنیای آموزشی امروزه بر کسی پوشیده نیست. متأسفانه در کشور ما دلیل های گوناگونی سبب شده است که دبیران به فعالیت های آزمایشگاهی روی نیاورده و در این زمینه هم علاقه و رغبتی از خود نشان ندهند و بدین ترتیب فراگیران را از حداقل و پایینترین سطح فعالیت آزمایشگاهی که به صورت نمایشی است محروم می سازند. در این بین دانش آموزان که سرمایه های فکری و انسانی آینده ی جامعه ی ما را تشکیل می دهند به تناسب محیط زندگی اشان از استانداردهای آموزشی عقب مانده و نسبت به همسالان خود در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه از آموزش هایی که خلاقیت ایشان را افزایش دهد محروم می سازند. در این مختصر ضمن اشاره به این معضل و ضمن بررسی مشکلات و چالش های پیش رو قصد داریم با یک نظر سنجی که بین تعدادی از دبیران ناحیه ۱ شهرستان ارومیه به عمل آمده است و نیز دانش آموزان دبیرستان استعدادهای درخشان شهید بهشتی شهرستان ارومیه این نقص را بررسی نماییم.

واژگان کلیدی: آزمایشگاه، فعالیت آزمایشگاهی، عدم رغبت دبیران به آزمایشگاه

مقدمه:

بسیاری از دانش آموزان و دانشجویان که در محیط آزمایشگاهی مشغول به کار و تحقیق می شوند دچار اضطراب می شوند مخصوصاً فراگیرانی به طور جدی با کار آزمایشگاهی آشنا نبوده یا اینکه در دوره های قبلی به طور مجازی به تحصیل مشغول بوده اند و یا نتوانسته اند که از آموزش های بهینه در محیط آزمایشگاهی بهره ی لازم را ببرند. روانشناسان دلایل گوناگونی را برای این موضوع ذکر کرده اند اما یکی از دلایلی را که قصد داریم در اینجا ذکر کنیم مربوط به خود مدرسین درس شیمی و دبیران مربوطه و نیز مطالبات سیستم آموزشی یعنی جایی که نمره محوری بوده و کنکور ملاک برتری و فعالیت آزمایشگاهی در حاشیه است را مد نظر قرار دهیم.

محتوی مطالب در فرآیند یاددهی - یادگیری فعالیت آزمایشگاهی به عنوان یک رکن اساسی به شمار می رود به طوریکه می تواند مطالبی را که به صورت خام در ذهن فراگیر نقش بسته است را سامان بخشیده و عمق ببخشد و درس را برای وی شیرین تر، جذاب تر و ملموس تر از قبل برای وی بنمایاند و روحیه ی خلاقانه ی او را بارور سازد. متأسفانه در کشور ما عواملی سبب شده است که معلمان رغبت کافی به انجام آزمایش و فعالیت آزمایشگاهی برای فراگیران نداشته باشند و این مهم را پیگیری ننمایند. از طرفی کار کردن در محیط آزمایشگاه نیازمند طی فرآیندی است که فراگیر در آن محیط قرار گرفته و نیاز دارد تا با آشنایی اصول و قوانین کار در آزمایشگاه در یک محیط ایمن و به دور از